

Bestyrelsens beretning for bestyrelsesåret 2014-2015

2014 har været et intenst år, hvor dagordenerne på børne- og ungeområdet er blevet mere og mere omfattende, så det blev svært at nå hele vejen rundt og at bevare et fokuseret overblik. Nyhedsbrevene blev af samme grund længere og længere, så vi besluttede at lave to separate nyhedsbreve - et til klub og SFO og et andet til dagtilbuddene. På samme baggrund afrundes bestyrelsesarbejdet i 2014 med et forslag til den kommende bestyrelse om en ny struktur for arbejdet i ÅFO, som vi håber, kan sikre mere fokuserede dagsordener og flere aktive personer i og omkring ÅFO. Planen er, at ÅFO fremadrettet bliver 'tosporet' - et spor sætter fokus SFO og klub og det andet spor på dagtilbuddene. Årsberetningen afsluttes med en mere detaljeret redegørelse for den nye struktur.

Økonomi, indsatser og ansatte

I 2014 har den daglige leder jf. budgetprioriteringen for 2014 været sat op i tid fra 22 til 30 time for at sætte fokus på optagelse af nye medlemmer og for at finde midler til nye indsatser.

Der er blevet rettede henvendelse til rådmanden med henblik på at få en økonomisk understøttelse af organisationens arbejde. I København får forældreorganisationen 500.000 kr. om året fra kommunen. Vi arbejder videre på at få Aarhus kommune til at lade sig inspirere af København i den sag.

ÅFO har længe ønsket at lave tiltag for at få nydanske forældre med i bestyrelserne i dagtilbud. Vi har derfor søgt midler fra en pulje under børneministeriet til det formål. Projektets titel er "*Medborgerskab begynder i vuggestuen*" og er tænkt som et pilotprojekt i Århus, der kan udbredes til resten af landet i et samarbejde med forældreorganisationerne i København og Odense samt FOLA, Forældrenes Landsorganisation. Vi afventer stadig svar på ansøgningen fra ministeriet.

Vi har også arbejdet på at finde private sponsorer til organisationen, det er ikke lykkedes.

Flere medlemmer

Bestyrelsesåret afsluttedes med en glædelig konstatering af, at alle dagtilbud i Århus nu er medlem af ÅFO. Vi mangler kun tre SFO'er, som vi håber at møde her i 2015.

I 2014 indledte vi en dialog med Fritids og Ungdomsområdet for at få genetablere samarbejdet med klubberne i Århus. Vi oplever et behov for, at forældrene også på klubområdet får et talerør ind i forvaltningen og det politiske system. Så vi håber, at klubberne kommer med i ÅFO i løbet af 2015.

Budgetforlig for 2014

ÅFO's udsendte i forbindelse med budgetforhandlingerne en henvendelse til byrådspolitikerne, fordi vi var og er bekymrede for, at de mange 'effektiviseringer' ender som besparelser på vores børn og unge. Hvis effektiviseringerne ikke reelt betyder, at man sparer penge, så kan man kun finde pengene på løn til personale, og det vil betyde færre voksne.

Samarbejdsaftale med BUPL

ÅFO har indgået en aftale med BUPL om, at vi to gange om året (forår og efterår) afholder fælles temamøder for forældre og pædagoger. BUPL afholder udgifterne til foredragsholdere mv. Vi er glade for aftalen, fordi vi får mulighed for at lave spændende arrangementer for vores medlemmer. Men måske mest af alt fordi, der ligger et stærkt signal i, at vi på den måde signalerer nødvendigt-

heden af samarbejde og sammenhænge mellem pædagogerne og forældrenes indsatser og interesser.

I november måned afholdt vi første temamøde: *'klubber, tweens og de gode voksne'*. Det kom der en spændende aften ud af med masser af facts på bordet og konkrete brugbare ideer til, hvordan man er en interesseret og nærværende voksen både som forælder og som professionel.

Forældrenes Landsorganisation, FOLA

Kasper Tangsig, som har siddet i ÅFOs bestyrelse i to år er blevet valgt ind i FOLAS bestyrelse. Det er super godt for ÅFO med en repræsentant fra Århus i landsforeningen. Ja, og godt for FOLA! Der er lagt op til at samarbejdet mellem forældreorganisationerne i landet styrkes.

Indsatser på SFO og Klub-området

SFOrådene reddet

2014 begyndte brutalt med en indstilling, der truede SFOforældrerådernes eksistens. Det skulle være op til skolebestyrelserne, om de ønskede SFOforældreråd. Det kunne ÅFO naturligvis ikke bakke op om. SFOen har en særstatus på skolerne, fordi den er et frivilligt tilvalg, og fordi den er forældrebetalt. Derfor bør der være et formelt organ for SFOforældrene, hvor de har mulighed for at få indflydelse på fritidstilbuddet. Vi inviterede os straks til et møde med rådmanden om sagen og mødte her meget forståelse. Indstillingen blev ændret og SFOforældrerådene bevarede deres selvstændige eksistens.

Desværre nåede den besked ikke frem til alle skoleledere og heller ikke til alle SFOledere - selv om vi har råbt meget højt i mailbakkerne rundt omkring hos vores medlemmer med den glædelige besked. Nogen steder har den manglende opdatering betydet en nedlæggelse af SFOforældrerådene. Det er meget problematisk – og vi henvendte os igen til rådmanden. Alle skoler blev derpå kontaktet af forvaltningsdirektøren for at sikre, at der var afholdt valg til SFOforældrerådet.

Vi er orienterede om, at de pågældende skoler nu vil afholde de obligatoriske valg til SFOforældrerådene. Vi håber, at der bliver gjort en lokal indsats for at få rådene til at fungere igen, så forældrene fortsat kan få indflydelse på deres børns SFOer.

Retningslinjer

I 2014 blev de gældende retningslinjer for SFOerne sat ud af kraft, uden der var vedtaget nye. Det synes ÅFO er uholdbart. Vi henvendte os derfor til børn og unge-udvalget og rådmanden. To dage efter var det på dagsordenen på udvalgsmødet. Samtidig blev der oprettet en arbejdsgruppe med henblik på at lave nye retningslinjer tilpasset skolernes virkelighed efter indførelse af skolereformen. ÅFO er med i arbejdsgruppen. Vi har her sat fokus på, at der skal være en selvstændig høringsret for SFOforældrerådene, hvilket ser ud til at blive imødekommet. Vi ønsker også en tydeliggørelse af, at forældrerådene skal have indblik i SFOens budget. Det er vigtigt, at SFOforældrerådene følger med i, hvor og hvordan SFOens penge bliver brugt. Dette er et opmærksomhedspunkt, som er blevet forstærket af reformen. Det er nødvendigt, at der ikke sker en sammenblanding af budgetterne. Det kan aldrig være fair, at SFOforældrene betaler for undervisning i den gratis folkeskole. Det minder vi jævnlige politikere om.

SFOernes økonomi

ÅFO har i flere omgange forsøgt at få politikere til at fastfryse SFOernes budgetter, så de i 2014/2015 ikke bliver så hårdt ramt økonomisk, hvis en gruppe børn udmeldes. Århus oplever et

samlet fald i dækningsgraden på 3,3 %. Men lokalt ser vi op til 13 % fald i børnetallet. Det gør det vanskeligt at få økonomien til at hænge sammen, og det gør arbejdsrelationerne mellem lærerne og pædagogerne usikre, da pædagogernes job er afhængigt af børnetallet i SFOen. Det kan blive en ond spiral for SFOerne, som kan gøre det vanskeligt at få tilpasset SFOerne til den nye virkelighed. Det tager tid at finde sine ben at stå på i alt det nye. Det lykkedes desværre ikke at få fredet SFOen budget.

Udvikling af klub og SFO

ÅFO har taget et første skridt i forhold til oprettelsen af et kvalitetsudviklingsteam, der skal samarbejde om udvikling af fritidstilbuddene og fastholdelse af børn og unge i de pædagogiske tilbud. Vi har i første omgang inviteret BUPL, FUlederne og SFOlederne til et møde i marts. Her bliver der taget beslutninger om det videre arbejde.

Ny struktur for fritids og ungdomsskole området (FU)

Der blev vedtaget en ny struktur på FUområdet, som ÅFO bakkede op i et høringssvar. Vi ser det som en fordel for området, at det beholdt sin selvstændige ledelse, og at der fortsat er fokus på de fritidspædagogiske indsatser. Vi støtter, at der fortsat er bestyrelser med reelle kompetencer, selv om de dækker store områder, hvilket kan svække forældrenes mulighed for og oplevelse af medbestemmelse. Derfor mener vi også, at der skal uddelegeres flere kompetencer/opgaver til forældrerådene i de lokale afdelinger, så man styrker forældreindflydelsen lokalt.

Indsatser på dagtilbudsområdet

Normeringer i dagtilbud.

2015 begyndte med, at tal for forringede normeringer fyldte avisernes spalteplasser foranlediget af statsministerens nytårstale med fokus på 'de små'. Vi har ligesom mange andre organisationer, pædagoger og eksperter længe fastholdt, at vi er nødt til at forholde os til, at der ikke er voksne nok omkring vores børn, når de er i daginstitution. Alle tal viser, at det går den forkerte vej.

Da Bünyamin Simsek trådte til som rådmand i januar 2014 udtrykte han interesse for at blive klogere på, hvordan man bruger pengene i *Børn og Unge*, men han udviste også lydhørhed overfor den kritik, som pædagogerne længe har rejst. Udmeldingen fra rådmanden fik ÅFO til at henvende sig med en opfordring til at lave en fælles undersøgelse af den faktiske bemanning i dagtilbud i Århus. Det blev starten på et samarbejde og til oprettelsen af en arbejdsgruppe under ÅFO med fokus på normeringer. Gruppen afholdt en række møder og blev bl.a. inviteret til et møde i forvaltningen for at blive klogere på baggrunden for de gældende normeringstal i kommunen. I november mødtes vi med rådmanden og blev enige om, at vi sammen skulle undersøge forholdene i to sammenlignelige dagtilbud. Arbejdsgruppen har netop indsendt et bud på spørgsmål, der kan stilles for at belyse den reelle bemanningssituation.

Pulje til flere pædagoger

Regeringen har oprettet en pulje til flere pædagoger i dagtilbud som skal søges af kommunerne. ÅFO har opfordret byrådet til, at man søger pengene, og at de går til at hæve grundnormering. Det har vi skrevet om i et debatindlæg, som er bragt i Stiften d. 27. januar: "[Hæv grundnormeringen](#)"

Økonomi i dagplejen

ÅFO rettede på baggrund af en forældrehenvendelse en forespørgsel til dagtilbud med dagplejeafdeling om økonomien i dagplejen. I forældrehenvendelsen blev det fremhævet, at det er problematisk, at underskud dækkes ind af daginstitutionerne i dagtilbuddet. I vores henvendelse understregede vi, at ÅFO bakker 100 % op om dagplejen. Vi mener, at det er kommunens pligt at sikre, at dagplejen kan køre rundt økonomisk. Budskabet er, at hvis dagplejen ikke er økonomisk bæredygtig, så skal det justeres fra centralt hold.

Af svarene fra dagtilbuddene fremgik det, at langt de fleste har underskud. Manglende fleksibilitet, for lav forældrebetaling og for få børn blev anført som årsager. ÅFO blev inviteret til møde i et dagtilbud med overskud i dagplejen. Vi blev her præsenteret for en stram og engageret strategi for ledelse af dagplejen. Vi tænker umiddelbart, at andre kan drage nytte af den tilgang, selv om vi naturligvis ikke har overblik over, om der er lokale forhold som stiller afdelingerne forskelligt. Vi henvendte os til rådmanden med vores viden og formodning. ÅFO blev efterfølgende inviteret til møde på forvaltningen for at drøfte økonomi i dagplejen. Der er enighed om, at der skal fokus på økonomien i dagplejen, og det vil derfor blive et tema på et fællesmøde for dagtilbud med dagpleje. På mødet med forvaltningen blev det fremført, at økonomimodellen for dagplejen er bæredygtig, når der er børn nok. Vores holdning er, at hvis ikke der er børn nok lokalt, så må der ske tilpasninger, der gør det muligt at køre dagplejen uden økonomisk underskud. Vi håber, at dette fokus kan give anledning til en drøftelse af økonomien i dagplejen på et højere niveau, og at der kan sættes ind, så vi alle steder får en bæredygtig økonomi i dagplejen til gavn for alle børn i dagtilbuddene.

Genhusning, selveje og forældreindflydelse

Den sidste deltidsinstitution i Århus kommune, Valnødden, har fået tilsagn om at blive et selvejende dagtilbud med reduceret åbningstid. Forældrene følte sig klemte i den kommunale struktur, og ønsker frit at kunne tilrettelægge deres egen strategi for institutionen uden at skulle passe ind i det dagtilbud, de var en del af. ÅFO har i hele processen som begyndte tilbage i 2013 støttet forældrenes ønske. Vi har været med i flere drøftelser med forældre og ansatte, og vi har deltaget i flere møder på forvaltningen som en slags 'bisidder' for forældrene.

ÅFO var i 2013/14 involveret i en sag om genhusning af kursister i et dagtilbud. Forældrene var utilfredse med beslutningen, som betød, at 120 personer hver uge skulle have undervisning i institutionen indenfor åbningstiden. Sagen endte med, at kursusvirksomheden på baggrund af utilfredsheden trak for sig fra aftalen. ÅFO mener, at det er et klokkeklart eksempel på, at vidtgående aftaler kun kan indgås, hvis man har forældrene med sig. Sagen førte til debat i byrådet og til en beslutning om at styrelsesvedtægterne skal evalueres og opdateres. Det bliver en opgave i 2015!

Arbejdsopgaver som disse, hvor vi støtter op om forældrene, er bisiddere og sparringspartere og vejleder i forbindelse med skriftlige henvendelser etc. oplever vi i ÅFO som særdeles vigtigt for vores medlemmer. Det er ofte vanskeligt at navigere i de forvaltningsmæssige og politiske systemer, hvilket vi som organisation efterhånden har ret god erfaring med, og deraf har vi også den viden, der skal til for at vejlede forældrene.

Afrunding

Det har været et meget spændende år i ÅFO. Vi har mange spændende sager, og vi oplever, at der i høj grad er behov for ÅFO. Vi oplever hele tiden, at vi som forældreorganisation får meget brugbar viden, som vi ser som vores pligt at levere videre til beslutningstagerne i Århus. Vi får meget ud af vores henvendelser til rådmand og politikere. Vi oplever, at de lytter, og mange af vores henvendelser får også konsekvenser. Men vi vil også fortsat opfordre forvaltning og politikere til i endnu højere grad være lydhøre over for forældrene og sikre os indflydelse på beslutningerne og medindflydelse på vores børns institutioner, SFOer og klubber.

Forældresamarbejdet er blevet et varmt emne i kommunalpolitik - også i Århus. Man signalerer, at man tænker forældrene som en vigtig ressource. Men vi oplever samtidig også, at kommunen ikke for alvor er gearret til for at tage forældrene med ind og i særdeleshed ikke til at tage dem med på råd.

Vi oplever, at forældrene i fortsat stigende grad bruger os både i store og mindre sager. Det håber vi fortsætter, det er derfor vi findes!

Men vi må også erkende, at vi skal have flere aktive forældre i og omkring ÅFO for at vores organisation kan fungere optimalt. Det håber vi, at der kommer til at ske med vores forslag til den nye struktur for arbejdet i ÅFO. Vi ønsker, at vi som organisation kan være mere vedholdende, arbejde hurtigere og mere målrettet, og at vi kan styrke samarbejdet yderligere med de organisationer og interessenter, der findes på børn og ungeområdet både i Århus, men også på landsplan.

Forslag til ny struktur i ÅFO

Planen er at nedsætte en bestyrelse som sædvanligt efter de gældende vedtægter, som fremover mødes fire gang årligt. Her tages de overordnede principielle beslutninger om organisationens virke, vision, retning og økonomi. Der oprettes derudover to arbejdsgrupper under bestyrelsen, som mødes seks gange årligt. Grupperne refererer til bestyrelsen og arbejder under ansvar for denne. Den ene arbejdsgruppe fokuserer på dagtilbudsområdet og den anden på fritidsområdet (SFO og klub). Som bestyrelsesmedlem vælger man, om man vil være i den ene eller anden gruppe. Møderne i arbejdsgrupperne ledes og tilrettelægges af en tovholder sammen med den daglige leder, som er ansat i ÅFO. Der vil blive temasat et specifikt indhold, så man kan udvælge hvilke møder, der er relevante i forhold til egne interesser. Man kan også være med i arbejdsgrupperne uden at være medlem af bestyrelsen. Grupperne kan også invitere andre med på møderne. Det kan være relevante interessenter eller forældre, som ikke sidder med i arbejdsgruppen eller bestyrelsen.

Bestyrelsen for 2014-15

Morten Bowman, Lars Klavsen, Kasper Tangsig, Lars Mejdal, Thomas Stubbe Teglbjærg,

Eva Mejnert og Nada Hawa